

EPERJESI LAPOK

Sárosmegye s városainak társadalmi s gazdasági érdekeit képviselő hetilap.

Az eperjesi „Széchenyi-kör“ és a „Sárosmegyei gazdasági egyesület“ közlönye.

Szerkesztői iroda:

főtcza, 98. sz. a.

de intézendő minden a lap szellemi részét illető közlemény.

Kiadóhivatal:

Az Eperjesi Népbank helyiségeiben, főtcza 2. sz. a.
Ide intézendők az előfizetések, hirdetések s a kiadás körüli panaszok.

Megjelen: minden vasárnap.

Előfizetési ár: vidékre postán vagy helyben házhoz küldve:

Egy évre 5 frt — kr.
Félévre 2 „ 50 „
Negyedévre 1 „ 25 „

Hirdetéseket elfogad: Haasenstein és Vogler Budapesten és Bécsben, G. L. Daube m. Frankfurtban.

HIRDETÉSI DÍJ:

háromhasábos petit sor egyszeri hirdetése 5 kr., többszörös hirdetés jutányosabb.

— Bélyegdíj: minden hirdetésért külön 30 kr. —
Nyitár minden sor 10 kr.

Kéziratok és levelek vissza nem adatnak. — Bérmentetlen levelek csak ismerős kezektől fogadtatnak el.

Előfizetési felhívás

„EPERJESI LAPOK”

ezimű

társadalmi s gazdasági hetilap IV. negyedre.

Előfizetési feltételek:

Egy évre 5 frt — kr.
Félévre 2 „ 50 „
Negyedévre 1 „ 25 „

Az előfizetési pénzek az Eperjesi Népbank helyiségeibe, főtcza 2. sz. a. intézendők.

Vidéki előfizetések legcélszerűbben postátalvánnyal eszközölhetők.

A mezei rend.

Mint hogy városunkban a legeltetés tekintetében oly szokások divatoznak, melyek a rend szempontjából sokféle kifogás alá esnek, a közbirtokosság az utolsó időben sokat foglalkozott a szükségessé vált rendezés kérdésével s ismételtan tanácskozott arról, hogy minő módon kellene a bajon segíteni.

A vélemények azonban eltérők voltak; a közbirtokossági közgyűlés megállapodott ugyan egy szabályzattervezetben, melyet a v. képviselőtestületnek megerősítés végett beterjesztett, de ezalatt számos egyes közbirtokos egy más tervezetet terjesztett be, melynek az előbbtől teljesen eltérő elv képezi kiindulópontját.

Mig ugyanis a közbirtokossági közgyűlés tervezete a birtoknak, valamint a birtok használhatóságának viszonyos megvédését az által véli biztosítani, ha a szántóföldek és réteken való közös legeltetés, melyet felette károsnak tart, egészen megszüntetnek s más-

részt az éjjeli legeltetés is szigorúan beszüntetettik; addig a különvélemény e célzt a közös legeltetés fenntartása mellett, de ennek szabályozása által kívánja elérni.

A közös legeltetési rendszernek sok ellenzője akadt, kik azt a tárgyalás alkalmával kommunistikus állapotnak jelezték. Szerintük a legtöbb visszaélés és baj e káros rendszernek következményeként tűnik fel s ők azon nézetben vannak, hogy a közös legeltetés fenntartása mellett, kellő rendet behozni nem lehet.

A különvélemény a szabályozást úgy akarja keresztülvinni, hogy a legeltetés bizonyos csoportosítások szerint történék, olyformán, hogy a város I. és II-ik ötdében s a felkülvároson találtató marha egy, s a III. IV. és V-ik ötdében, az alkülvároson s a hegyi kertekben találtató marha, szintén egy csoportot képezne, s mindkét csoport részére külön legeltetési területek jelöltetnének ki.

Azon helybeli lakosok, kik itt szántófölddel vagy réttel nem bírnak, minden marha után a mezei utak alapja javára 3 frtot fizetnének.

A mi a legelőket illeti, a tervezetben megjelölt beltelkek, tovább kerti térek és rétek, nemkülönben az összesített természetű területek, melyek legalább 12,000 □ ölnyi tért képeznek s melyekhez az illető tulajdonos marhájával hozzá férhet a nélkül, hogy azt másnak földjén áthajtania kellene, a közös legelőből kivételnek.

Külön szabályokat tartalmaz e különvélemény a helybeli mészárosok és hentesek által vágatás végett tartott szarvasmarha és juhok legeltetésére nézve; azonkívül a különvélemény azon körülménynél fogva, hogy a városi mezőfelügyelő a rendet egymagában csak erejének

túltesztése mellett képes fentartani, — egy bizalmi választmány alakítását tartja szükségesnek, mely a közbirtokosság kebeléből három évenként választatnék s melynek feladatát a határ felügyeletével megbízott egyének ellenőrzése, a károsítások lehető meggátlása, a kártevők kipuhatólása, a károk becsülésénél való közreműködés, a tapasztalt rendellenességek megszüntetése s a mezőfelügyelőnek ezekre való figyelmeztetése képezne.

Mint hogy e különvélemény számos közbirtokos által van aláírva, a v. közgyűlés a dolog természeténél fogva nem hozhatott más határozatot, mint azt, hogy mindkét munkálatot a közbirtokosságnak a két tervezet lehető összeegyeztetése s egy egyöntetű szabályzat beterjesztése végett kiadta.

Hogy lesz-e e határozatnak sikere, fog-e a közbirtokosság megállapodásra jutni? Ez oly kérdés, mely a nézetek sarkalatos ellentétességét tekintve, ez idő szerint nagyon kétségesnek látszik. Álláspontjáról a pártok egyike sem akar letérni, mindenki a maga elvét tartja célravezetőnek s így a kölcsönös megegyezés létesítésére — daczára annak, hogy a rendezés szükségességének érzetétől mindenki át van hatva — alig van kilátás.

Nézetünk szerint a közösség elvének elajjtása magában véve helyes kíváncsolom, de hogy ez idő szerint gyakorlatilag kivitehető-e? ez más kérdés.

Tudjuk mindnyájan, hogy városunk határa nincs commassálva, a birtokosoknak egyik szántóföldje vagy rétje itt, a másik meg ott van. Legtöbben, hogy a saját marhájukat tulajdon földjükön legeltethessék, kénytelenek azt idegen területen áthajtani. Ily körülmények között az elkülönített legeltetés szigorú keresztülvitele alig lehetséges.

TÁRCZA.

A kaczer.

(Folytatás.)

„Édesem az egészen más. Az én világom és a modern az két külön világ. A mióta a finom műveltség hozzánk is elterjedt, egész más igények támadtak, koromban nekem két ruhám volt. Egy hétköznapi és egy ünnepi. Színházat, páholyt, lóversenyt, párizsi divatot, tengeri fürdőket stb. . . nem ismertünk. Nem is vágyódtunk tehát ezekre. Egyszerre csak jött a kérés és ha tisztességes nevével nem is volt egyebe, hozzá adtak; mert annyi volt a bőség, hogy a szükségét az sem érezte, kinek nem volt semmije.”

„Nekem úgy látszik, mintha ezen idők jobbak lettek volna.”

„Meglehet leányom . . de elmúltak . . helyrehozhatatlanul. Alkalmazkodnunk kell az új korhoz. Ez kötelességünk; mert azt családunk régi hírneve követeli. Nem mi változtunk, hanem a társadalom . . úszunk kell az árral, mert ellene nem úszhatunk.”

„Mégis csak szépek voltak a sokat gúnyolt régi idők.”

„Szépek, nagyon szépek. De lássuk csak. Szellemednél és nevelésednél fogva, igen nagyon kimagasodol a többi nők között. Társaságodat nagy gyönyörrel keresi egyiránt a politikusi, a diplomata, az író, a költő, a főúr. Megszoktad a hódolást és meg vagy szokva a hódításhoz. Ismered a szellemi élvezet és az érzéki szórakozás minden nemét. Szereted a költészetet, a szobrászatot, a festészetet, tehát a színházat, az operát,

az exclusiv finom társaságot. Most helyezd magadat egyszerre egy jó, becsületes, de minden magasabb műveltséget nélkülöző kis földbirtokos ügyvéd, bíró, hivatalnok oldala mellé. Kávéházi társaságába, kik a kávé jóságánál s felebarátjaik roszaságánál érdemesebb témát nem találnak az idő megölésére. Itt mindenki ért, a közélet, az irodalom, a művészet és pénzügy világ legfelső szellemi hódolnak neked, mindegyik boldognak érzi magát, ha egy mosolyt, egy kézzsorfást, egy mélyebb pillantást nyerhet; itt királynő vagy, kinek csak parancsolni kell, s bámulóid serege kész eltérni és teljesíteni minden szeszélyedet. Ott a kis világban mindenki félreért, mert senki sem ért, lelked szomjazni, szíved vérezní fog, de nem lesz résztvevőd és ha panaszkodol, kinevetnek . . elkeseredel, elvonulsz, elzúlsz, közönyös leszel s eltompulsz végre minden iránt. És azután képes volnál-e ezen zajos, de éltető életet itthagyni, mely gyönyörködtet, izgat, eszméket ad és fogad; tudnál-e lemondani imádozóidról, estélyeidről, fogadtóidról, vezérszerepedről, gyönyörű ruháidról, büszkeségedről, a grófokról, a bárókról, a művészekről, egyszerűval az élet költészetéről, a földi boldogság paradicsomáról?!”

„Érte lemondtam volna mindenről . . még most is lemondanék, ha szeretne.”

„Mit beszélsz?”

„Semmit anyám, álom volt, elmúlt. Ne félj . . én nem mondok le az általad rajzolt paradicsomról.”

„Lemondani? Ellenkezőleg . . biztosítanod kell magad, hogy egyszer mindenkorra úrnője maradj a helyzetnek. A kornak gyermeke vagy, haladj a korrall. És mily könnyű e feladat neked. Van három, társadalmilag elsőrangú udvarlód.

akarmelyik lesz a férjed, ha okosan jársz el, célodat el fogod érni.”

„Igazad van édes anyám. Atyám tanácsa bölcs, de a tied okos. Ha férfi volnék, meglehet hogy atyámra hallgatnék, mint nő azonban csak elveid szerint tarthatom fenn magam a társadalom magaslátán.”

„Csak okosan viseld magad.”

„Ne aggódj anyám.”

„Légy szíves, szeretetreméltó mindegyik iránt.”

„Az leszek.”

„Iparkodj, hogy a társadalmilag magasabb rangút nyerjed el.”

„Azon leszek.”

„S használd fel a mai estélyt arra, hogy őket határozott nyilatkozatra bírjad.”

„Meg leszel velem elégedve édes anyám.”

„Meg vagyok róla győződve, hogy eléred célodat. Tehát bátran előre. Itt jön Szentendrey. Hamar, vedd kezébe: a „völgy ibolyáját.”

Alig, hogy kezébe vevé a költeményt, Szentendrey lebegve és bókolva lépett be.

„Bámulatreméltó hölgyeim, önöké a halálig a halál alatt és a halálon túl.”

Julia úgy tett, mintha egészen el volna merülve a költemény olvasásába. Az anya ajkára tevéen ujját, hallgatást intett Szentendreynek:

„Nézzen — szólt suttogva — maga rosz ember, mit művelt leányommal.”

Lábujhegyen közeledett Juliához s vállain át látja, hogy költeményét olvassa. „A kárpáti ibolya III-ik kötetéből a 39-ik éneket olvassa.”

— Szólt az örömtől sugárzó arccal.

„Szentendrey úr őszintén szólva, ön szerencsétlenséget hozott a házba. Igen, igen, a mióta költői művét olvassa, azóta a leány meg van zavarodva.”

(Folyt. köv.)

Mint hogy azonban a status-quoon végre is változtatni kell a viszonyok a rendezést megkívánják; úgy ha már az abszolút jót ez idő szerint a fenforgó körülmények között elérni nem lehet, legalább a viszonylagosan jónak létesítésére kell törekednünk.

Engedjen az egyik fél s engedjen a másik; s a mi jó és keresztülvehető van mindkét tervezetben, az — mi pedig meg nem valósítható, arról egyelőre mondjunk le.

Ha pedig a közbirtokosság maga nem tudna e tekintetben egységes megállapodásra jutni, ez esetben mondja ki egyhangulag azt, hogy a legteljesebb szabályozását a hatóságra bizza, mert csakugyan ideje annak, hogy ezen ügyet rendbe hozzuk.

Eperjes csatornázása.

I.

A csatornahálózat rendszeres és az igényeknek megfelelő kiépítése régóta közóhaját képezi városunk lakosságának.

Elszner Ferencz balassa-gyarmati mérnök vállalta magára a tervek elkészítését, melyeket nem rég benyújtott.

Mint hogy városunkban alig van valaki, aki ezen, ránk nézve nagy fontosságú tárgy iránt nem érdeklődne, az alábbiakban ismertetjük Elszner terveit, melyek most szakértői felülvizsgálatnak képezik tárgyát.

Ha általános, azaz nem csupán a belváros, hanem az összes mellékutczák csatornázásáról lenne szó, akkor a mérnök nézete szerint egy főcsatornát kellene építeni, mely a Tarca folyóval párhuzamosan haladna s a malomárok torkolatán alul vezetnék be a Tarczába.

Mint hogy azonban jelenleg a rendkívüli nagy költségtség miatt egyelőre különösen csak a belváros csatornázása képezi a megoldandó feladatok elsaját, a mérnök a jelenleg meglévő csatornákban a malomárokba és pedig az alsó-malomnál való bevezetését tartja szem előtt. Ez azonban nem zárja ki, hogy idővel az alantabb fekvő városrészek csatornázása is létesíttessék s a belváros csatornái amannak rendszerével összeköttesse.

Tekintettel a város fekvésére és földszíneinek alakzatára, a csatornák elrendezése a következő:

Az első főcsatorna a szebeni úttól a fő- és catorna-utczán vonulna keresztül. Ezen főcsatorna rendeltetése: hogy az összes vizeket a szebeni út mindkét oldaláról, a bártfai útról, a vásártérről, a kovács-, új-, magyar-, megyeház-, rózsza- és laktanya-utczákról, a sétány és országút egy részéről, valamint az összes magasabban fekvő telkekről magába fogadja és levezesse.

A második főcsatorna rendeltetése: hogy a kassai úttól egész annak az első főcsatornába való ömléséig felvegye a kassai útnak, a holló-, laktanya-utczának, továbbá a sétány és országút egy részének vizeit s azokat a csatornautczánál az első főcsatornába bevezesse.

A harmadik főcsatorna az árocutczán vezetne keresztül és annak, valamint a flórián- és takács-utczának vizét venné fel, melyet a csatorna-utczában az első főcsatornába ömlésztene.

A mélyebben fekvő névtelen és száraz-malom-utca, valamint a flórián- és takács-utca alsó részének vízmentesítését a kőfal- és bástya-utczán átvonuló mellékcsatorna eszközli.

A csatornák nagyságát, alakját, esését és mélységét illetőleg a következő adatokat hozzuk fel.

A csatornázandó városrész 120 hektár. A csatornába jutó csapadékvíz maximális mennyisége óránként 4 mm. A csatornába jutó összes csapadékvíz mennyisége tehát óránként 4800 köbméter. Az elhasznált vízmennyiség meghatározása céljából a lakosság valószínű gyarapodása 15000-re tételt, a fejenként és naponként elhasznált vízmennyiség ellenben 150 literben állapított meg.

Ezen vízmennyiség felét 9 órára egyenletesen felosztván, óránként 125 köbméter folyik le. Eszerint az óránként levezetendő vízmennyiség 4925 köbméterre, azaz másodpercenként 1368 köbméterre tehető, mely mennyiség levezetése a főcsatorna által történik. Mint hogy a főcsatorna nagysága a kiömlésnél $r = 0.50$ méter és esése $= 1:165.6$ egy másodperc alatt, úgy az, ha kétharmadrésznyire van megteleve 16487 köbméter vizet képes levezteni.

Tekintettel az egyes csatornázandó területekre és a csatornák esésére, 6 különféle nagyság állapított meg és alkalmazott a körülményekhez képest. A legkisebb csatorna elegendő nagyságú, ha $0.235 \square$ m. területű keresztmetszettel bír. Így tehát lehetséges lenne 30 cm. átmérőjű csöveket alkalmazni.

Mint hogy azonban az árak egyenlők, a mérnök ily csövek helyett $50/75$ cm. nagyságú és $0.287 \square$ méter vízvezetési keresztmetszetű csatornák alkalmazását indítványozza.

Mint hogy a levezetendő víz mennyisége igen változékony és a bekövetkező szárazságnál csupán és egyedül az elhasznált vízmennyiség jöhet tekintetbe, a csatornák alakjának olyannak kell lenni, hogy a sebesség a legkisebb vízmennyiség mellett is még elegendő nagy legyen.

Ezen célt leginkább a tojásdad alaknak alkalmazása mellett érjük el, a mely alakot már régóta és kizárólag alkalmaznak minden csatorna-építésnél.

Négyszögű azaz lapos fenekű csatornák, mint kiválóan célszerűtlének sehol sem jönnek már alkalmazásba.

A csatornák esése igen kedvező, a legkisebb esés $1/487$ — a legnagyobb $1/34$ részét képezi a csatornák hosszának. Az utóbbi azonban csak kis distantiákon fordul elő.

A csatornák mélységének megállapításánál azon elv volt irányadó, hogy a pinczék vize a csatornába vezethessék, hogy az esetleg magasabban álló talajvíz a csatornázás által lejjebb szálljon és ily módon a mélyebben fekvő lakások kiszáríthatassanak.

A csatornák aljának mélysége, a földszíneinek alakulása szerint 3 egész 7 méter között változik. Kivételt képez csupán a kőfal- és bástya-utczán keresztül vezető csatorna, a mely az esés megtartása végett egy helyen csupán 2.2 méter mélyen fekszik.

A mi az építés módját és anyagát illeti, ismeretes dolog, hogy csatornázás csak akkor nevezhető tökéletesnek, ha az oly anyagból van építve, amely a csatornavíznek a talajba való átszivárgását lehetetlenné teszi.

Ennélfogva már rég elvül van elfogadva, hogy a csatornák termésköböl közönséges meszhabarcba nem építettek és hogy azok vagy a legjobb téglából cement-habarcban és kétoldali cementvakolattal, vagy cement-betonból készítenek.

Oly építési mód, mint a jelenleg létező csatornáké, tehát termésköböl meszhabarcban, egyáltalában nem indítványozható.

Mint hogy az árelemzés értelmében a téglából cement-habarcban való építési mód sokkal költségesebb, ezen csatorna-építéshez, kizárólag a betont roman-cementből kétoldali portland-cement vakolattal, mint nemcsak a legcélszerűbb, hanem egyszerűsége és legolcsóbb építési módját ajánlja.

A víznek a víznyelő aknákból a csatornába való vezetéséhez, valamint az öblítő csatornához, továbbá a házi- és fedél-csatorna vízének bevezetéséhez kőagyag-csőveket mint a legcélszerűbbeket ajánlja, ki nem zárván azonban a házi csatornákul 30 cm. széles és 50 cm. magas tojásdad alakú beton-csatornák alkalmazását.

Eperjesi séták.

Karcolat.

A honvédelaktanya udvarán van egy torony-alaku, most gulákba rakott szuronyos fegyverektől körülvett épület, melyet a köznép „Babilon“-nak nevez. Miért épen Babilonnak? Hiszen nincs rajta semmi, ami csak távolról is emlékeztetne a híres, történelmi Babilonra és annak még híresebb tornyára!

Hát a dolog nyitja az, hogy ez épület, mely egykoron az egész telekkel együtt egy Palocsay Horváth báró tulajdonát képezte, azon időben kertipavillon volt. Eredetileg tehát pavillon volt az, miből aztán a nép Babilon-t csinált. Ebből látható, hogy az épület bizonyos tekintetben mégis joggal viseli e nevet.

A mikor a mostani Babilon még csak egyszerűen pavillon volt és illatozó rózsák pirosítottak azon a helyen, hol most honvédeink fővegei vereslenek: akkor ott víg élet uralkodott. Vendégek jöttek-mentek s pohárcsengés között lelkes felköszöntők hangzottak fel ott, hol jelenleg erőlyes vezényszavak és éles kürtjelek hasítják a levegőt.

A báró úr klasszikusan művelt, kedélyes férfi volt, ki igazi magyar vendégszeretettel gyűjtötte maga köré az akkor itt élt irodalombarátokat s bőkezű Maecenas volt a lokális költőknek és írónak.

De az aranjúezi szép napok itt is csakhamar véget értek, mert a báró úr egy felleget, borús napon elköltözött. A pavillonban néma csend váltá fel a vigalmak zaját s az külsőleg is komor, rideg színt öltött. Esténként denevérek repkedtek körül a rózsák elhullatták elvirult szirmaikat, s az ablakokig felkúszó folyondárok és repkények fonyadt leveleit letépette a szél; szóval a víg cimborák tanyája nemsokára oly elhagyatottan, oly búsan állott ott, mintha intó jelül akart volna szólni a földi dolgok mulandóságának.

A báró úr egykori vendégei bánatos szívvel haladtak el a sorsára bizott pavillon mellett, valahányszor a Szt.-László hegyre rándultak ki, vigaszt és bűfelejtőt keresendők.

Ily alkalommal egyikük a következő versben panasolta el keservüket:

Fragopolis tristis,
Querebat mensibus istis,
Cur modo tam raro,
Vivit in urbe Baro!

A víg báró rég nincs többé s a kik meggyászolták, mind utána mentek ama közös nagy hazába, hol háziúr és vendég, báró és tanár, gazdag és szegény ismét találkoznak és örök időkre egyesülnek.

Összejöveteleik színhelye, a pavillon azonban még most is áll; később valami gyártelep-félet csináltak belőle, azután megint üresen állott, míg most ismét élénkség uralkodik benne és körülötte,

habár eredeti jellegéből természetesen rég kivetkőzött már.

Ez a „Babilon“ története.

A „Babilon“ mellett elvonuló út ama regényes domb felé kanyarodik, hol a báró úr elárult barátai egyszer-mászor sikeresen vizsgálatolták. E domb a Szt.-Lászlóhegy, honnan a Tarca-völgyre oly felséges kilátás nyílik. Az erdő alján egy fürdőnek épült mulatóhely tűnődik az elmúlt idők felett. A csinos terrasz ásitózik, az erdőszéli fák elégedetlenül csóválják koronáikat, a terem kong az ürességtől s a pusztán álló fürdőszobák Tantalus érzelmeivel tekintenek alá a Tarcafolyó hőmpolygó habjaira, melyek mivel sem törődve fáradhatlanul futnak tovább és tovább. Egykoron fürdtek is a fürdőszobákban, persze úgy, hogy gyakran két-három óráig is kellett várni, míg a kád vízzel megtelt. Azelőtt tudtak várakozni az emberek, de idők folytán a gőz és villanyosság megtörte ama közmondás varázsát, mely azt tartja, hogy türelem rózsát terem, s azóta senki sem fürdik többé a Szt.-Lászlóhegy fürdőkádjában.

A Szt.-Lászlóhegy is elmondhatja magáról, hogy „itt hajdan szebb élet volt.“

Midőn néhány évvel ezelőtt a jelenlegi Reisinger-féle majorság területén egy gazdasági épület alapzatát ásták, benn a földben falazatokra és emberi csontvázakra bukkantak; minden jel arra mutatott, hogy azon a helyen hajdan templom vagy kápolna állott. Annyi tény, hogy a jelenlegi mulatóhely és majorság területén régi időkben egy Szt.-László nevű helység létezett, mely nem tudni minek következtében, végkép elpusztult.

Elpusztult a később épült mulatóhely is, de mert Eperjes lakói kirándulásainak ez képezte kedvencz célpontját, részvénykibocsátási művelet segítségével, közös erővel új épületeket állítottak fel a romok helyén.

Ekkor nagyon felkapták a Szt.-Lászlóhegyet. A veranda árnyas ernyője alatt vasárnaponkiut sokan gyönyörködtek a szép kilátásban s a borral vegyített borküti vízben. A tágas teremben pedig vígan táncoltak, néha meg — párbajoztak. Gyakran azok, kik egy nap dühösen táncoltak, másnap ugyanazon teremben még dühösebben éles kardot forgattak; s megtörtént, hogy egy szép táncosnő hajából kihullott fehér rózsája leveleit másnap táncosának kiömlő vére pirosra festette.

1845-nek egyik verőfényes napján kisebb társaság mulatott a Szt.-László hegyen. E társaság egynemelyik tagjának nevére ma lelkesülten emlegeti az egész nemzet. Ott voltak: Petőfi, Tompa és Kerényi

Az erdő alján csinos fasorok között egy sétányszerű út vonul el a hegygerincen, honnan egy kis szabad síkra juthatni; mellette a hegyoldalban egy szerény, kis házikó áll: az „erdei lak“, a „költői verseny“ tárgya.

Az említett sík téren most egy szerény, de díszes emlékkő emelkedik.

A kegyelet emelte.

A kik ezentúl a Szt.-László hegyet meg fogják látogatni, kétségkívül elzarándokolnak majd a kis obeliskhez is, melyet idővel árnyas fák fognak körülvenni.

Az emlékoszlopról e napokban hull le a lepel, jelül annak, hogy Eperjes hazafias lakói kegyeletesen ápolják keblökben a múlt emlékeit, melyeket a jövő nemzedékek részére is meg akarnak őrizni.

A költői verseny színhelyét tehát emlékoszlop jelöli, ezenkívül pedig a ma is épségben fennálló „erdei lak.“

„Mint a szív az első szerelemnek titkát,
Rejti a kis kunyhót bércek koszorúja;
Meg nem árt erőten szalmafedelének,
Ha dühét a szelvény és vidékre fűja.“

Ahmed.

Különfélek.

— **Vandrak András collegiumi tanár** azon volt tanítványai, valamint mindazok, kik mint testületek küldöttei, vagy egyébként megbizottak a fent említett tanárnak tiszteletére tanárságának 50-ik évfordulója alkalmából f. évi szeptember 15. rendezendő ünnepélyhez becses jelenlétükkel részt venni kívánnak, ezennel fölkértnék, hogy elszállásolásuk végett f. évi sept. 15. és 15-én vagy a collegium tanácskozási szobájában, vagy pedig a helybeli indóháznál jelentkezni szíveskedjenek. „A rendező bizottság.“

— **Jubileumi közebed.** Vandrak András úr jubileuma alkalmából f. hó 14-én a „fekete sas“ nagytermében díszbeid rendeztetik. Erre szóló jegyek a Schroepfer Antal és Wieland-féle cukrászdában válthatók 3 frtjával.

— **A f. hó 15-én tartandó Vandrak jubileum ünnepélyességeiben** részt venni kívánók ezennel tisztelettel felkértnek, hogy a collegiumi nagy terembe való belépésére jogosító s személyre szóló belépti-jegyért szíveskedjenek a collegiumi igazgatósághoz fordulni. A karzat a hölgyek számára van fenntartva.

— **Lövölde.** Keczer Miklós úr ő méltósága a helybeli lövész-egyesület által fölővészmezterré megválasztatván, az erről szóló díszokmány szept. hó 6-án adatott neki át egy küldöttség által Lapispatakon. Ezen alkalommal a küldöttség vezetője következőket mondott: „Méltóságos fölővészmeztér úr! Mint az eperjesi lövész-egyesület küldöttjei két okból jelenünk meg Méltóságod előtt. Meg-

jelenésünk
július hó
gyűlésének
Méltóságos
íránt tanu
nek cseké
megválaszt
juk, s az
átadjuk; u
Méltóságos
runket a
tartandó k
döttségileg
tehát eze
nak a fölö
vében áll
Méltóságos
miként a
fogadni, e
tartani és
illetve kirá
jelenése al
felszólítás
szavakkal
tetésért az
nyilvánítvá
sitván, a
Keczer Mi
10 9-én a
lövöldeben
összes tagja
— E
vészegetés
király-lövé
deklódesé
dél Rutt
ekkor azon
tatott a he
vetkező vo
2) Ruttkay
István 58
1 arany, 5
Szmoligov
107 1/4 scr.
scr. 3 db.

3943
1883

A felt
űgszintén
s lemesi ki
tott összes

ORV

A kloste
ál

kitűi

mint kit
gek, üdi
szegénys
kittőbb
kokban

VINADOR

fr. 2.

Isép.

regényes elárultztalódtak. a-völgyre egy fűdő-ök felett. ak elége- kong az Tantalus jó hőm-ve fard-Égykoron gy, hogy i, míg a akozni az anyosság-zi tartja, nki sem aiban. magáról,

jelenlegi gazdasági azatokra den jel templom jelenlegi időkben hely em zult. y is, de képezte művelet illítottak

óhegyet. apontkint a borral en pedig Gyakran másnap s kardot inczosnó tánczo-

kisebb E társa-kesülten Petőfi,

ött egy honnan a hegy-erdei rény, de

meg fog- majd a fognak

a lepel, kegye-elyeket örízni. emlék-ésében

med.

r azon mint izottak ágának per 15. el részt szállá- vagy a pedig djenek.

úr ju- e sas" szoló czuk-

bileum ezennel nagy e szoló igaz-ámára

tósága esterré szept. al La-ezetője szmes- döttjei Meg-

jelenésünk egyik oka az, hogy egyletünk f. évi július hó 21-ik napján megtartott rendkívüli közgyűlésének azon egyhangu határozatát, mely által Méltóságod egyletünk feunállhatása és felvirágzása iránt tanustott ügybuzgalma és aldozat-készségének csekély elismerése je-élül főlövész-mesterre megválasztott, Méltóságodnak tudomására adjuk, s az erről szóló díszokmányt ünnepélyesen átadjuk; megjelenésünk második oka pedig az, hogy Méltóságodat mint megválasztott főlövész-mesterünket a f. évi szept. hó 8. és 9. napjaiban megtartandó köz- és illetve királylövészetünkhöz küldöttésegileg ünnepélyesen hívjuk meg. A midőn tehát eze kiküldetésünkhöz képest Méltóságodnak a főlövész-mesteri díszokmányt egyletünk nevében általadni szerencsénk volna, engedje meg Méltóságod azon kérelmünk előterjesztését is, miként a főlövész-mesteri tisztséget kegyesen elfogadni, egyletünket továbbra is pártfogásában tartani és támogatni és megtartandó köz- és illetve királylövészetünket kegyes személyes megjelenése által szerencséltetni méltóztatassék. Ezen felszólítás után a főlövész-mester úr meleg, ékes szavakkal a benne helyezett bizodalom és kitüntetésért az egylet iránti haláját és köszönetét nyilvánítván és pártfogásáról az egyletet biztosítván, a főlövész-mesteri díszokmányt átvette. Keczer Miklós úr főlövész-mesteri beiktatását f. hó 9-én ünnepelte meg s az ezen alkalomból a lövöldében megtartott díszvacsorára az egylet összes tagjait meghívta.

— Eperjesi királylövészet. Az eperjesi lövészegyesület f. hó 8-án és 9-én ünnepelte első királylövészetét, a tagok s a közönség élénk érdeklődése és részvéte mellett. Első és másodnap délig Ruttkay Aurélnek voltak legjobb lövései; ekkor azonban Krivoss Gyula mély lövése változtatott a helyzetet. A lövészet eredménye a következő volt: 1) Krivoss Gyula 35 scr. 5 arany, 2) Ruttkay Aurél 57 scr. 3 arany, 3) Nádaskay István 58 scr. 1 arany, 4) Kleffner Gyula 75 scr. 1 arany, 5) Zavadzky Szilárd 76 scr. 1 arany, 6) Szmoligovics Sz. 101 scr. 1 arany, 7) Weisz Mór 107³/₄ scr. 3 db. 1 frtos, 8) Nádaskay István 119 scr. 3 db. 1 frtos, 9) Linkesch Károly 138 scr.

3 db. 1 frtos, 10) Ruttkay Aurél 138¹/₂ scr. 3 db. 1 frtos, 11) Ruttkay Aurél 143 scr. 2 db. 1 frtos, 12) Linkesch Károly 161 scr. 2 db. 1 frtos, 13) Linkesch Károly 172¹/₂ scr. 2 db. 1 frtos, 14) Zavadzky Szilárd 175 scr. 2 db. 1 frtos, 15) Kaszaniczky Béla, Bretz S. helyett 188 scr. 1 db. 1 frtos, 16) Schönfeld Hugo 192 scr. 1 db. 1 frtos, 17) Zavadzky Szilárd 201 scr. 1 db. 1 frtos, 18) Podhraczký János 207¹/₂ scr. 1 db. 1 frtos, 19) Oszwald Daniel 209 scr. 1 db. 1 frtos, 20) Schönfeld Hugó 219 scr. 1 db. 1 frtos, 21) Utolsó négyes Weisz Mór-é volt. Ezen eredményhez képest Krivoss Gyula lett az ezidei lövészkirály. Az említett jutalomdíjak kiosztása után esti 8 órakor kezdetét vette az ujonnan megválasztott főlövész-mester, Keczer M. cs. kir. kamarás úr által rendezett beiktatási díszvacsora, mely igen kedélyes lefolyású volt. Az ünnepély éjjel tájban ért véget.

— Nyilvános köszönet. Kolbay János úr az „Eperjesi Széchenyikör“ könyvtárát ismét 7 db. becses könyvvel gyarapítván, van szerencsém ezen nagylelkű adományt a kör nevében kifejezett köszönetem mellett ezennel nyugtázni. Eperjes, 1883. évi szeptember hó 7-én. Az „Eperjesi Széchenyikör“ könyvtárnoka.

— Baleset. Pénteken reggel egy felső-külvárosi mészárszék előtt megállt egy kocs. Abból egy szobaleány kosárral kezében hirtelen le akarván ugrani, ruháján megakadt s leesett. A kocs ekkor megmozdult s a kerek a leány lábán ment keresztül, minek folytán környű sérülést szenvedett.

— Weisz Julia hosszumezei lakosnő Amerikába öhajtván utazni, itt helyben a vasutra akart ülni. A helybeli kapitányi hivatal azonban a varanói rendőrség távirati megkeresése folytán, miután a kérdéses nőt gyujtogatás gyanuja terheli, azt letartóztatá. A városi örmester még ideje korán fogta el, épen a midőn az indóháznál jegyet akart váltani.

Felelős szerkesztő: *Kyss Géza.*
Segéd-szerkesztő: *Hedry Bertalan.*
Kiadótulajdonos: a tulajdonosok nevében: *Haitsch Lajos.*

NYILT TÉR.*

Szállás,

mely 3 szoba, 2 háló és konyhából áll, a Benczúr háznál okt. 1-től kiadó.

Gefertigte beehrt sich hiemit höchlichst anzuzeigen, dass sie den Unterricht in der Englischen und Französischen Sprache sowie auch im Zeichnen bereits begonnen hat.

Achtungsvoll

Alice Holland.

593 3-1

Hauptgasse Nr. 11. im Stock.

Egy IV-ik gymn. osztályt végzett

tanonc

alkalmazást talál Linkesch Károlynál Eperjesen.

* Az e rovat alatt közöltékért nem vállal felelősséget a Szerk.

HIVATALOS RÉSZ.

3943
1883

Az eperjesi kir. ügyészségtől.

Árlejtési hirdetmény.

A felügyeletem alatt álló eperjesi fogházban, úgyszintén a kis-szebeni, bártfai, szvidniki, giráltsi s lemesi kir. járásbírósi fogházakban letartóztatott összes foglyok élelmezése az 1884-ik évi

január 1-jétől ugyanez évi december hó 31-éig bezárólag terjedő időre árlejtés útján fogván biztosítani, az árlejtés határnapjával f. évi október hó 8-ik napjának délelőtti 10 órája tűzetik ki.

Az árlejtés az eperjesi kir. ügyészség hivatalos helyiségeiben fog megtartatni, hol az árlejtési feltételek is megtekinthetők.

Miről a vállalkozni kívánók oly megjegyzéssel

értesíttetnek, hogy szabályszerű bélyegjeggyel ellátott zárt írásbeli ajánlataik 600 frtnyi bánatpénz melléklése mellett az árlejtésre kitűzött óráig alulírt kir. ügyészségnél elfogadtnak.

Eperjesen, 1883. évi aug. hó 30-án.

Kray István,
kir. ügyész.

594. 3-1

Nem hivatalos hirdetések.

Valódi
Orvosi malaga-sect
A klosterneuburgi csász. kir. borkisérleti állomás vegyelemzése szerint **kitűnő jó, valódi malaga,** mint kitűnő erősítő-szer erőtlenedett betegek, üdülők, gyermekek stb. számára, a vészegénység és gyomorgyengeség ellen legkitűnőbb hatású. ¹/₄ és ¹/₂ eredeti palackokban s törvényesen bejegyzett védjegy alatt a 553-8
VINADOR SPANYOL BORKERESKEDÉSNEK
BÉCS HAMBURG
fr. 2.50 és fr. 1.30 eredeti árak mellett.
Eperjesen kapható:
Isépy Gyula gyógyszertárában.

Figyelmeztetés.
Az általános ismert, jó hírnévnek örvendő s több oldalilag kitüntetett sósborszesz készítményem — kelendőségénél fogva — sok utánzásnak lévén az utóbbi időben kitéve, elhatároztam, hogy azokon czímjegyeimet módosítom s arra kék nyomtatban saját házam külső alakját veszem föl, bejegyeztetvén azt egyszersmind védjegyként a budapesti iparkamaránál.
SÓSBORSZESZ
gyors enyhítést eszközöl:
csúszos szaggyatás, fagyás, fog- és fejfájdalmak, szemgyengeség, bémulások, stb. ellen. Fogtisztító szerül is igen ajánlható, a mennyiben a fognak fényét elősegíti, a foghúst erősíti és a száj tisztá, szagtalan ízt nyer a szesz elpárolgása után, valamint ajánlatos e szer fejmosásra is a hajidegek erősítésére, a fejkörpáképződés megakadályozására és annak eltávolítására.
Ára egy nagy üveggel 80 kr., egy kisebb üveggel 40 kr.
Használati utasítás magyar- vagy német nyelven, bizományosaim névsorával ellátva, minden üveghez ingyen mellékeltek.
592 3-1
Brázay Kálmán
Budapest, IV. kerület, Muzeum-körút 23. sz.
Kapható Eperjesen: Oszwald Dániel, Gallotsik J. V., Holenia L., és Linkesch Károlynál.

Szabadalm. zuzó- és dara-malom.
„TERNO“ mindennemű gabonane-műek zúzása s darálására, valamint egyéb termények porlasztására. Ára 30 frttól 100 frtig.
5-1
Ugyszintén:
A hordható gyümölcs-aszaló: „PRÖNIX“ mindenföli, mint a gyümölcs, növények, gabonane-műek, hús (hal, kivonatok stb. aszalására, szárítására), eléggé gyakorlatinak elismerve; 50% idő- és 70% tüzelőanyag megtakarításával; — minden tüzelőanyaggal fűthető: 124 egész 190 forintig szállítja: **KRAUSS és TÁRSA** cs. kir. sz. gépgyára, Bécs, (Währing).

Epilepsie
Krampf- & Nervenleidende,
finden sichere Hilfe durch meine Methode. Honorar erst nach sichtbaren Erfolgen. Briefliche Behandlung. Hunderte geheilt.
526 -7
Prof. Dr. Albert,
Paris, 6, Place du Trône.

Geheime Krankheiten
heile ich auf Grund neuester wissenschaftlicher Forschung, selbst die ver-zweifelsten Fälle, ohne Berufsstörung. Ebenso die bössartigen Folgen geheimer Jugend-sünden (Onanie), Nervenzerrüttung und Impotenz. Grösste Discretion. Bitte um ausführlichen Krankenbericht.
526 -7
Dr. Bella,
Mitglied gelehrt. Gesellschaften u. s. w.
Paris, 6, Place de la Nation, 6.

T. cz.

Sok éven át és pedig Krakkó városának egyik legnagyobb gyárában szerzett tapasztalataim alapján, bátorodom ezennel a mélyen tisztelt t. cz. közönség becses figyelmét arra felhívni, miszerint folyó évi július 1-től fogva a **Sebes-Kellemesen** fennálló

kályha-gyárt

saját vezetésem alá vettem és úgy azon kellemes helyzetbe jöttem, miszerint a mélyen tisztelt közönség számára úgy fehér közönséges, valamint mindennemű ó-német s egyéb formájú kályhákat felette jutányos áron szolgáltathatok.

Teljes tisztelettel

Silbermann Mór

első felső-magyarországi kályha-gyár Sebes-Kellemesen, Eperjes mellett.

P. L.

Gestügt auf vieljährige Erfahrung die ich mir in einer der größten Fabriken Krakkó's erworben habe, erlaube ich mir hiermit erg. das geehrte P. L. Publikum hierauf höflich aufmerksam zu machen, daß ich seit dem 1-ten Juli a. c. die in **Sebes-Kellemes** bestehende

Ofen-Fabrik

unter eigener Leitung übernommen habe und bin hiedurch in die angenehme Lage versetzt, dem geehrten P. L. Publikum weiße Kachelöfen, wie auch bunte alt-deutsche Formöfen zu sehr billigen Preisen liefern zu können.

Hochachtungsvoll

Silbermann Mór

581 3-3 erste ober-ungar. Kachelofen-Fabrik in Sebes-Kellemes, bei Eperjes.

500

szép kifogástalan szivarkát lehet készíteni az én, a cs. kir. **dohány-gyárakban** is használt

szivarka

töltő-géppel

mely ércből igen csinosan van készítve, 3 különféle erősségben, vékony, középfaj, vastag, különbség nélkül, használati utasítással együtt **65 kr. Csak akkor valódi, ha czégem bele van vízve.**

Az én szivarka-hüvelyeim, szintén három erősségben, csakis a valódi

francia-büznélküli

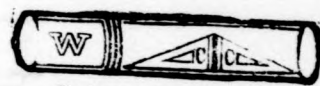
„Le Houblon“ papirból (fehér) vagy **kukoricza-** papirból (sárga) következő árakon kaphatók:

Szipka rész nélkül, sima 1000-re	—80
Szipka rész nélkül elegáns aranyjegygyel, 1000-re	1.30
Szipka részszel, sima 1 karton 500 drbbal	1.05
Szipka részszel elegáns arany, kék vagy fekete jeggyel, 1 karton 500 drbbal	1.50

II. **rendű minőség**, szintén fehér vagy sárga, melyet mások első rendűképen ajánlanak, ára:

Szipka rész nélkül, sima, 1000 drb	—50
Szipka rész nélkül, elegáns aranyjegygyel	—90
Szipkával, sima, 1000 drb	1.80
Szipkával és elegáns arany, kék vagy fekete jeggyel, 1000 darab	2.20
Közönséges tömő gépecske hozzá	—10

Levélbeli megrendelések utánvétellel vagy az összeg beküldése mellett. Ismét-eladók százalékat kapnak. 552 26-7

Bejegyzett védjegy.

Óvás! Hamisításoktól megóvások céljából minden karton a fenti keresk. törvényszéki bejegyzett gyár-jegygyel van ellátva.

Cawley & Henry párisi francia szivarka és gépecskék raktára:

Wlach Albert,

Bécs. **Mariahilferstrasse 58**
(ezelőtt Praterstrasse 18.)

GUTJAHR és MÜLLER

Budapest.

Első budapesti Trieur, rostalemez és gazdasági gépgyár, (ezelőtt Brogle J. és Müller)

a Margithid közelében

ajánlják szolid szerkezetű és javított gyártmányukat mint:

Trieurök gazdasági számára:

Járgány-cséplőgépek, Szelelőrosták, Kukoriczamorzsolók, Szecsavágók, Borsajtók.

Koptatógépek, Daraválasztógépek, Tarárok, Detacherök.

Malomalkatrészek u. m.: Transmissiók, Szijkerekek. 583 25-3

Különlegességek malmok számára:

Duplamalmok, Malom trieurhengerek, Gabona osztályozó hengerek,

Rostalemezek:

Cséplőgéprosták, Liszthengersziták, Koptató-lemezek, Ráspoly-lemezek, stt.

■ Árjegyzékek kívánatra ingyen és bérmentve. ■

Gyári raktár és képviselőség:

Eperjesen: **LUCHS EDE** úrnál.

A Wálenth-Fuhrmann-féle

274. összeír. számú eperjesi főútczai emeletes ház — mely a püspöki székházzal szemközt fekszik s évenként 444 frtot jövedelmez — a helybeli kir. telekkönyvi hatóságnál **1883. évi szeptember 12-én** reggeli 9 órakor tartandó **végrehajtási utóárverés** útján becsáron alól is el fog adatni.

Mire a venni szándékozók az ezzel is figyelmezteti 2-2

Az Eperjesi Népbank

mint végrehajtató jelzálogos hitelező.

Kundmachung.

Im Eperjeser Hotter sind 35 Kübel Ackerfeld guter Qualität in drei Stücken sammt einem fünfstübligen Garten und dazu gehörigem Meierhof aus freier Hand sofort zu verkaufen. Bemerk wird, daß im Meierhofe Stallungen, Scheuer und Wohnungen mit inbegriffen sind.

Näheres zu erfragen beim Eigenthümer, Ungargasse Nr. 230. 487 3-3

Das erste und grösste Etablissement für

Gruft- und Grabmonumente

von **SOMMER & WENIGER** in Wien

446 21-21

empfehl ich zur Herstellung für Bildhauer- und Steinmetzarbeiten, als: completesten Familiengrüften, Monumenten etc. nach allen Theilen der österr.-ung. Monarchie.

Ausführung präcise und fein. Preise billigst.

Wiese & Co.,

k. k. priv. Kassen-Fabrikanten,

555 20-10

Wien, **BUDAPEST,** Prag.

Filiale: Budapest, Radialstrasse Nr. 2 (Foncière-Palais),

empfehlen ihre anerkannt vorzüglichen Erzeugnisse von **feuerfesten und einbruchsicheren**

KASSEN,

Handcassetten, Copierpressen u. Kunstschlössern

in größter Auswahl, zu mäßigen Preisen.

Illustrierte Preisblätter auf Verlangen gratis und franco.

NB. Wir bitten, um jeder Aebervorteilung des P. L. Publikums vorzubeugen, genau auf unsere Adresse zu achten und unsere seit mehr als 20 Jahren bestehende Fabrik nicht mit ähnlich lautenden, viel jüngeren Firmen (THEODOR Wiese & Co.) zu verwechseln.

Nyomatott az „Eperjesi Bankgyűlés“ könyvnyomdájában.

Értesítés.

M. kir. gazdasági tanintézet Kassán.

A kassai magy. kir. gazdasági tanintézetnél a beiratások f. évi október hó 1-5-ig történik. Az ujonnan belépő tanulók az intézeti épületben mérsékelt áron lakást és ételmezést nyernek. A Convictusba lépő ifjak nemcsak lelkiismeretes oktatásban, hanem a nevelés szigorú követelményeinek megfelelő célirányos felügyeletben is részesítetnek. Együttal tudomására hozzuk az érdeklődőknek, hogy a m. kir. földmivelés-, ipar- és kereskedelemügyi Miniszterium 37,148 sz. rendelettel rendkívüli hallgatók intézményét a jövőre nézve beszüntette s így az 1883/4-ki tanévtől kezdve már csak rendes tanulók vétetnek föl, kik hat gymnasiumi, illetőleg reáliskolát, polgári vagy középfokú kereskedelmi iskolát jó sikerrel végeztek. Jelentkezéseket fogad és részletes felvilágosításokkal szívesen szolgál

488 3-2

Az igazgatóság.

Dr. RODICZKY.

VII.

de intézend

Az Eperjesi
Ide intezend

Colle
nap
kitt
50

férfiut, ki
jellemére
műveltség

Ötve
szakadati
kebelében

Ötve
erkölcsne
elvéit, ö

tanait s
a haza n

reglő ifju

Hiva
töltötte

ömlik el

lenség te

tanit és o

feldolgoz

int és ta

lyéhez ta

nári műk

Var

vissza m

öntudat

felelt me

tanár s

Az

Ne